

Asia: VN/14985/2022

Lausuntopyyntö kunnossapitolain toimivuusarviointi -raportista

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko toimivuusarviointi mielestänne riittävän kattava? Jos ei, mitä arvioinnista on jäänyt puuttumaan ja millaisia lisäselvitystarpeita tunnistatte?

Toimivuusarvio vaikuttaa kattavalta.

2. Mitä mieltä olette toimivuusarvioinnin havainnoista liittyen katujen ja yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitoa koskeviin säännöksiin (lain luvut 2 ja 3)?

Omakotiliiton näkemyksen mukaan talvikunnossapito on haasteellisin alue kunnossapitolaissa omakotitaloissa asuville henkilöille, erityisesti ikääntyneille. Tiet pitäisi pitää turvallisina ja helposti kuljettavina myös talvella, eli huomioida ympärivuotinen esteettömyys. Omakotiliitto kannattaa ajatusta, että laatuun tarvitaan parannus vähintään hyvälle tasolle eri käyttäjäryhmien näkökulmasta.

Omakotiliitto saa vuosittain runsaasti palautetta siitä, miten pientaloalueilla teiden auraus on viivästynyt ja erityisesti, että tonttiliittymät tukkeutuvat aurauksen vuoksi. Kuten esityksessä on todettu, Suomessa on ollut yleisenä tulkintana ja käytäntönä, että talvikunnossapidossa eri puolella maata aurauksellisen poistaminen on tontinomistajan vastuulla.

Omakotiliitto huomauttaa, että tonttiliittymiä ei tule sallia tukkia, sillä tämä on esimerkiksi pelastusturvallisuuden kannalta erittäin keskeinen seikka.

Suomen perustuslain 19 § on kirjattu, että julkisen vallan tehtävänä on tukea asumisen omatoimista järjestämistä. Suomen asuntopolitiikkaan on kirjattu, että tuetaan mahdollisuutta asua omassa kotonaan mahdollisimman pitkään, asia on yhteiskunnallisesti merkittävä väestön ikääntyessä. Siksi tulee etsiä ratkaisuita, joilla voidaan ehkäistä esimerkiksi aurauksellisten aiheuttamia haittoja. Esityksessä todetaankin, että tavoitteita ovat ikääntyneiden kotona asumisen tukeminen, saavutettavuuden, esteettömyyden ja yhdenvertaisuuden edistäminen. Tavoitteiden myötä eri paikkakunnilla on otettu käyttöön mm. lumiseteleitä, tai tonttiliittymien avaus on otettu osaksi kuntien kunnossapidon alueurakoita. Esitys toteaa, että kustannusvaikutus kaikkien tonttiliittymien auraukselle on suuri, koska liittymien lumivallien poisto hidastaa katuverkon kunnossapitoa ja edellyttää lisää kalustoa ja henkilöresursseja.

Omakotiliitto kannattaa, että kunnossapitolakiin selkeytetään tonttiliittymien aurauksen vastuita ja pohtia mahdollisuutta lisätä velvoite kunnille joissain yhteiskuntaa kokonaisvaltaisesti hyödyntävissä tapauksissa (esim. yli 75-vuotiaiden omakotitaloasukkaiden tonttiliittymien auraus, jota jotkut kaupungit ovat kokeilleetkin).

Esityksessä on todettu, että ”Nykyinen tontinomistajien, kuten myös kadunpitäjän vastuu koetaan ankaraksi ilman tieliikenneläisessä esitetyn huolellisuusvelvoitteen määrittelyä ja täsmentämistä

jalankulkijoille sekä pyöräilijöille.” Omakotiliitto kannattaa selvennystä kiinteistönomistajan vastuukysymykseen.

Omakotiliitto kannattaa myös tontinomistajille kuuluvien kadun puhtaanapitovelvoitteiden selkeyttämistä ja harkitaan vastuun siirtämisestä. Esityksessäkin on todettu, että ” Tontin omistajat harvemmin tietävät puhtaanapitovastuun ulottuvan kadun puoleen väliin saakka, tai sitten vastuista ei välitetä. Vastuun valvonta on hankalaa ja aikaa vievää. Nykyisen puhtaanapitovelvoitteen toteuttaminen edellyttää työskentelyä katualueella, mikä on turvallisuusriski.”

Puhtaanapidon osalta esille on noussut myös pölyhaitat, johon on hyvä kiinnittää huomiota kadunhoidossa.

3. Mitä mieltä olette toimivuusarvioinnin havainnoista liittyen kaduilla ja yleisillä alueilla tehtävien töiden sääntelyyn?

Kaduilla ja yleisillä alueilla tehtävien töiden osalta viestintä on keskeisessä roolissa. Tulevista töistä on tiedotettava mahdollisimman pitkäjänteisesti, varhain ja riittävästi. Työmaa-alueet tulee olla aina turvallisia ja hyvin merkittyjä, myös yhteistietoineen keneen voi olla yhteydessä epäkohtia havaitessaan. Esimerkiksi tulee palautetta siitä, että katuja avataan ja töitä tehdään vuoron perään eri toimijoiden toimesta. Varsinkin jos tulee viivästyksiä. Tietoista voi aiheutua pientaloalueilla pitkiä käyttöhaittoja ja ja turvallisuusriskejä, kun tiet ovat avoimia.

4. Mitä mieltä olette muista toimivuusarvioinnissa esitetyistä nykyisen lain kehittämistarpeista sekä esitetyistä kokonaan uusista sääntelytarpeista?

Omakotiliitto pitää hyvänä, että huomioitu kunnossapitolain ja tulevan alueidenkäyttölain rajapintojen tunnistaminen ja yhteensovittaminen tärkeänä tehtävänä.

5. Onko teillä muita terveisiä tai palautetta lainvalmistelua varten?

Suomen Omakotiliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua kunnossapitolain toimivuusarviointi - raportista.

Omakotiliitto edustaa pientalo- ja vapaa-ajan asukkaita ja toimii kohderyhmän edunvalvojana ja tarjoaa monipuolisia jäsenpalveluita. Olemme valtakunnallinen ja sitoutumaton yleishyödyllinen kansalaisjärjestö, jonka yli 230 jäsenyhdistykseen kuuluu yhteensä yli 70 000 jäsentä (kotitaloutta).

Suomessa on lähes 1,2 miljoonaa omakotitaloa, joita asia koskee erityisesti ja on tärkeä löytää ratkaisu, jolla voidaan tukea erityisesti ikäihmisten kotona asumista mahdollisimman pitkään.

Jatkamme mielellämme yhteistyötä aiheesta.

Kunnioitavasti

Suomen Omakotiliitto ry

Marju Silander
toiminnanjohtaja

Ari Rehnfors
puheenjohtaja